دریچه

برجام در یک قدمی صحن

• **میدیا رحیمی:** طرح دوفوریتی اقدام متناسب و متقابل ایران در اجرای برجام که با کارشکنی برخی از اعضای فراکسیون اصولگرایان، فقط با یک‌فوریت در جلسه علنی روز یکشنبه اعلام وصول شد، دیروز در کمیسیون امنیت ملی مجلس بررسی شد و تمام مواد آن با اعمال چند تغییر واژه‌ای، به تصویب رسید تا طرح سرنوشت‌ساز مجلس، برای آغاز اجرای برجام در یک‌قدمی صحن علنی قرار بگیرد. حسن سبحانی‌نیا، عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس در گفت‌وگو با «شرق»، درباره تصویب طرح «اقدام متناسب و متقابل ایران در اجرای برجام» در جلسه فوق‌العاده کمیسیون متبوعش، با اشاره به اینکه کل طرح پیشنهادی از سوی کمیسیون تصویب شده، تصریح کرد: «در این جلسه هم اصل ماده واحده و بندهای مربوط از بند ۱ تا ۹ تصویب شد و هم ۲ تبصره‌ای که در طرح قید شده بود». او در ادامه درباره تغییرات ایجادشده در طرح نیز گفت: «اصلاحات جزئی که در طرح اعمال شد در کلیت طرح تغییری ایجاد نکرد و تغییرات عبارت بودند از استفاده از لفظ سلاح‌های هسته‌ای، به جای سلاح کشتارجمعی و منطقه خاورمیانه، به جای خاورمیانه». اما مخالفان توافق در این جلسه نیز بی‌کار ننشسته بودند و حمید رسایی که در مخالفت با این طرح در صحن علنی نطق کرده بود، دیروز هم با پیشنهادهایی برای حذف برخی بندها و اضافه‌شدن برخی موارد به این طرح، به کمیسیون امنیت ملی رفت. سبحانی‌نیا در ادامه گفت‌وگو با «شرق» دراین‌باره گفت: «آقایان رسایی و کوچک‌زاده نیز در جلسه حضور داشتند و پیشنهاداتی به کمیسیون درباره حذف بند یا قسمتی از طرح دادند که از سوی اعضا تصویب نشد». همچنین منصور حقیقت‌پور، نایب‌رئیس کمیسیون امنیت ملی نیز در گفت‌وگو با «شرق» درباره تصویب طرح «اقدام متناسب و متقابل ایران در اجرای برجام» گفت: «پیشنهاداتی که از سوی برخی نمایندگان درباره حذف بخشی از طرح یا بندهای آن بود رأی نیاورد». او درباره الحاقیاتی که به این طرح اضافه شد نیز گفت قرار است از این به بعد نمایندگان کمیسیون امنیت ملی هر سه ماه یک‌بار گزارش خود از اجرای برجام را در صحن علنی ارائه دهند، درحالی‌که پیش از این هر شش ماه یک‌بار نمایندگان کمیسیون امنیت ملی موظف به ارائه گزارش خود به صحن علنی مجلس بودند. همچنین درحالی‌که برخی نمایندگان مخالف توافق، با توجه به رویکرد بعضی از اعضای کمیسیون ویژه برجام، اصرار بر ادامه فعالیت این کمیسیون و نظارت آن بر اجرای برجام دارند، حسن سبحانی‌نیا در گفت‌وگو با «شرق»، کار کمیسیون ویژه را تمام‌شده دانست و گفت از این پس کمیسیون امنیت ملی به مسئله هسته‌ای و توافق وین خواهد پرداخت و روند کار را در گزارش‌هایی مرتب، هر سه ماه یک‌بار به صحن خواهد برد.

روزنه

بعیدی‌نژاد خطاب به رسایی:

والله همه می‌دانند که شما با برجام مخالفید

• حمید بعیدی‌نژاد، عضو تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای، در صفحه اینستاگرامش با انتشار عکسی از حمید رسایی، نماینده مجلس که در دستانش پلاکاردی مبنی‌بر «من با برجام مخالفم» قرار داشت، نوشت: «جناب آقای رسایی، چشم! چشم! به‌خدا آقای دکتر لاریجانی، همه نمایندگان محترم مجلس و بلکه همه ملت ایران والله، بالله می‌دانند که شما با برجام مخالف هستید، آخه اثبات این مخالفت شما که دیگه پلاکارد نمی‌خواست. به‌خدا همه می‌دانیم که جناب‌عالی از همان ابتدا هم مخالف مذاکرات هسته‌ای بودید، همه می‌دانند که شما با همان تفاهم ژنو هم مخالف بودید... واقعا چه نیازی به بالابردن پلاکارد در مجلس بود.

ولی خدایش جناب آقای رسایی بعد از این تلاش‌های بسیار گسترده که به قدر کافی و وافی هم انجام شده است، خواهش می‌کنیم حالا که بحث برجام به صحن علنی آمده است، شما یک کمی استراحت بفرمایید و فقط اجازه دهید یک کمی هم دیگر نمایندگان صحبت کنند. همین. مخلص شما هم هستیم و قصد خدای‌ناکرده هیچ‌گونه جسارتی هم نبود! فقط یا علی.»

عکس: Reuters

برنده جمعه مشخص می‌شود

شانس ظریف و کری برای دریافت نوبل صلح

مهدی نوریان: برنده جایزه صلح نوبل سال ۲۰۱۵، روز جمعه ساعت ۱۳:۳۰ به وقت تهران اعلام می‌شود. اگرچه نام نامزدهای این جایزه مخفی است اما براساس گمانه‌زنی‌ها، محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه ایران و جان کری، وزیر امور خارجه ایالات متحده آمریکا، به‌خاطر تلاش برای صلح جهانی در میان نامزدهای دریافت جایزه صلح نوبل هستند. در دو سال اخیر که مذاکرات هسته‌ای ایران در جریان بوده است، نام ظریف و کری به‌عنوان کسانی‌که مستحق دریافت جایزه صلح نوبل هستند شنیده شده است.

ظریف و جایزه صلح نوبل

«طارق رئوف»، از مقامات سابق سازمان بین‌المللی انرژی اتمی و مدیر فعلی برنامه خلع سلاح و عدم اشاعه سلاح‌های کشتارهای جمعی در مؤسسه بین‌المللی تحقیقات صلح استکهلم در سوئد، فردای روز توافق ایران و کشورهای ۵+۱ در وین، گفت ظریف و کری کاری کرده‌اند که هیچ جای شکی را برای دریافت جایزه صلح نوبل به‌خاطر «نقش‌آفرینی در انعقاد توافق تاریخی هسته‌ای» باقی نگذاشته‌اند. «دبلیو. پی.اس.سیدهو»، کارشناس سیاست خارجی اندیشکده بروکینگز، نیز قبلا با اشاره به تلاش‌های ظریف و کری، این دو را از شانس بیشتری برای دریافت جایزه صلح نوبل معرفی کرد. «بیل کریستول» تحلیل‌گر سیاسی نومحافظه‌کار آمریکایی حدود سه ماه پیش در صفحه توییترش با عنوان «رویاهای کری» نوشت: «سپتامبر: تصویب توافق ایران در کنگره، اکتبر: انتخاب کری به‌عنوان برنده جایزه صلح نوبل، نوامبر: کری استعفا داده و در انتخابات درون‌حزبی دموکرات‌ها برای ریاست‌جمهوری به‌عنوان نامزد شرکت می‌کند».

این در حالی است که یکی از نمایندگان مؤسسه بین‌المللی تحقیقات صلح استکهلم در سوئد نیز به ایتارتاس گفت: «مطالب منتشرشده [درباره نامزدی ظریف و کری برای دریافت جایزه صلح نوبل] نظر شخصی یکی از کارکنان ما بوده و مؤسسه تحقیقات بین‌المللی صلح استکهلم هیچ تصمیم رسمی دراین‌باره اعلام نکرده است».

کمپین حمایت از اهدای جایزه صلح نوبل به ظریف

وب‌سایت nobelzarif.com و هشتگ NobelForZarif کمپین حمایت از اهدای جایزه صلح نوبل به ظریف را به راه انداختند. شعار اصلی این کمپین «نشان نوبل به مرد صلح سال اعطا شود، کسی که ثابت کرد به‌جای جنگ و تهدید می‌توان با مذاکره، صلح را برقرار کرد» است که بیش از ۱۲ هزار نفر طرفدار دارد. هشتگ، نمادی پیشوندی است که در فضای مجازی استفاده می‌شود و امکان جست‌وجوی مقوله مورد نظر را برای کاربران فراهم می‌کند.

گمانه‌زنی‌ها

اگرچه همان‌طور که گفته شد اسامی نامزدها به‌هیچ‌وجه به‌طور رسمی اعلام نمی‌شود اما گمانه‌زنی‌هایی دراین‌باره وجود دارد. گفته می‌شود نام «پاپ فرانسیس» به‌خاطر تلاش‌هایش برای تغییردادن باورهای دیرین کلیسای کاتولیک و تغییر بوروکراسی واتیکان و ترمیم اختلافات با دیگر ادیان میان نامزدهای دریافت جایزه صلح نوبل است. نام «خوان مانوئل سانتوس»، رئیس‌جمهور کلمبیا به‌خاطر اقداماتش برای پرداخت غرامت به قربانیان خشونت‌های سیاسی و پایان‌دادن به درگیری ۵۰ساله با شورشیان فارک و «رودریگو لاندونو»، فرمانده شورشیان چپ‌گرای گروه فارک به‌خاطر تعهدش در پایان‌دادن به درگیری‌ها نیز براساس گفته‌ها در فهرست نامزدهاست. گفته می‌شود «جان اگلند»، رئیس شورای پناه‌جویان نروژ افرادی را در رابطه با اسکان پناه‌جویان سوری معرفی کرده‌است که براساس گمانه‌زنی‌ها نام «آنگلا مرکل» در میان این افراد است. او به‌خاطر سیاست‌های حمایتی‌اش از پناه‌جویان سوری و اسکان‌شان در آلمان برای دریافت جایزه صلح نوبل از شانس بالایی برخوردار است. فرد دیگری که گفته می‌شود بین نامزدهاست «ادوارد اسنودن» از عوامل سابق سی.آی.ای است که به‌خاطر افشای اطلاعاتی فوق‌محرمانه معروف شد.

فرایند انتخاب برنده جایزه صلح نوبل

براساس آنچه این وب‌سایت، معیارهای انتخاب برنده جایزه صلح نوبل معرفی می‌کند، افرادی که می‌توانند دیگران را به‌عنوان نامزد معرفی کنند باید از اعضای مجامع بین‌المللی یا دولت‌ها، اعضای دادگاه‌های بین‌المللی، رؤسای دانشگاه‌ها، استادان برجسته دانشگاهی در رشته‌های علوم اجتماعی، تاریخ، فلسفه، حقوق یا الهیات، مدیران مؤسسات فعال در حوزه صلح یا مؤسسات سیاست خارجی، برندگان پیشین جایزه صلح نوبل، اعضای هیأت‌مدیره سازمان‌هایی که قبلا برنده جایزه صلح نوبل شده‌اند، اعضای فعلی یا سابق کمیته نروژی نوبل یا مشاوران سابق این کمیته باشند.

فرایندی که انتخاب برنده جایزه نوبل طی می‌کند حدودا ۱۱ ماه به طول می‌انجامد. در ماه سپتامبر مقدمات دریافت معرفی‌نامه‌های نامزدها انجام می‌شود، ماه فوریه ضرب‌الاجل دریافت معرفی‌نامه است، در ماه‌های مارس (اسفند و فروردین) و می(اردیبهشت و خرداد) برخی از اسامی از لیست حذف می‌شوند، در ماه‌های ژوئن و آگوست (تیر و مرداد) لیست توسط کارشناسان بررسی می‌شود، ماه اکتبر (مهر و آبان) برندگان نوبل انتخاب شده و درنهایت در ماه دسامبر (آذر و دی) در مراسمی جوایز اهدا می‌شود.

براساس وب‌سایت رسمی جایزه نوبل، اسامی و اطلاعات نامزدهای جایزه صلح نوبل تا ۵۰ سال بعد فاش نمی‌شود. در پایگاه داده نامزدهای جایزه صلح نوبل برای سال ۲۰۱۵ هنوز نام کسی ثبت نشده‌است. این جایزه می‌تواند به هر کسی که معیارهای تعیین‌شده را داشته باشد اهدا شود. براساس آنچه این وب‌سایت اعلام کرده است، نامزدهای جایزه صلح نوبل امسال، ۲۷۳ نفر هستند که این تعداد را، ۶۸ سازمان و ۲۰۵ فرد تشکیل می‌دهند. کمیته نروژی نوبل مسئول انتخاب برندگان جایزه صلح نوبل است.

رسالت نوبل

جایزه صلح نوبل یکی از پنج جایزه موقوفه آلفرد نوبل، مخترع و صنعتگر سوئدی است. «ژان هانری دونان» از سوئیس برای تأسیس کمیته بین‌المللی صلیب سرخ و ابتکارش در کنوانسیون ژنو و «فردریک پسی» از فرانسه برای نقش‌داشتن در بنیان‌گذاری اتحادیه میان‌پارلمانی و مسئولیتش در اولین کنگره جهانی صلح، برای اولین‌بار در سال ۱۹۰۱ جایزه صلح نوبل را از آن خود کردند. از سال ۱۹۰۱ تا به امروز ۹۵ جایزه صلح نوبل به ۱۲۸ نفر اهدا شده است. جایزه صلح نوبل تنها جایزه نوبلی است که در استکهلم داده نمی‌شود و در شهر اسلو، پایتخت کشور نروژ، اهدا می‌شود. در میان برندگان جایزه صلح نوبل اسامی سیاست‌مداران مشهوری چون تئودور روزولت، هنری کیسینجر، جیمی کارتر، به چشم می‌خورد. آلفرد نوبل در وصیت‌نامه خود گفته است که این جایزه باید «به کسی داده شود که بهترین یا بیشترین کوشش را در راه برادری ملل، انحلال یا کاهش ارتش‌ها یا تشکیل و ترغیب کنفرانس‌های صلح کرده باشد».

براساس رسالتی که وب‌سایت رسمی جایزه نوبل برای خود تعریف کرده‌است این جایزه به کسی اهدا می‌شود که «در طول سال بیشترین منفعت را [در حوزه‌های مختلف] به بشریت رسانده است». وب‌سایت رسمی جایزه نوبل در اقدامی و با ایجادکردن بخشی با عنوان «چه کسی مستحق دریافت جایزه نوبل است؟» در صفحه اینترنتی خود، با دریافت پیام‌های مردمی، سعی کرده است تا پیشنهادات مردمی را در تصمیم خود لحاظ کند. در میان پیشنهادهای مردمی نام محمدجواد ظریف، جان کری، آنگلا مرکل و پاپ فرانسیس بیش از دیگران به چشم می‌خورد. البته براساس فرایند انتخاب برنده جایزه صلح نوبل، این افراد نمی‌توانند از طرف مردم عادی معرفی شوند؛ البته نظرات مردمی می‌تواند در این زمینه تأثیرگذار باشد.

نگاه بیرون

وقتی دانشمندان کاری را انجام می‌دهند که دیپلمات‌ها نمی‌توانند

نویسنده: AUDRA WOLFE . مترجم: مونس نظری

the Atlantic

توافق ماه جولای، میان ایران و شش قدرت جهانی، به‌تدریج تحریم‌های اقتصادی این کشور را سبک خواهد کرد. تقریبا تمام مباحثات پیرامون توافق، حول محورهای سیاسی و اقتصادی متمرکز شده‌اند. اوباما برنده این میدان است، همان‌گونه که اقتصاد ایران می‌برد؛ و جمهوری‌خواهان ایالات متحده و محافظه‌کارانِ مخالف توافق در ایران، شکست خواهند خورد و دراین‌میان و در پشت صحنه، تعدادی از شرکت‌کنندگان، مدّعی پیروزی آرام دانشمندان هستند.

دانشمندان از پاییز سال ۱۹۴۵ در سیاست‌های بین‌المللی سلاح‌های هسته‌ای درگیر بوده‌اند، از آن زمان که کهنه‌کارانِ پروژه «منهتن» تحت رهبری «رابرت اوپنهایمر» تلاش کردند دولت آمریکا را متقاعد کنند که امنیت جهانی در گرو کنترل بین‌المللی بر مواد فسیلی است. از دهه‌های ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰ بود که سیاست‌گذاران ایالات متحده با نقش رسمی‌تر دانشمندان در روابط بین‌الملل مواجه شدند... محبوبیت «دیپلماسی علمی» با اوج و فرودهایی روبه‌رو است، اما نقش «ارنست مونیز»، وزیر انرژی ایالات‌متحده، در پیشروی توافق ایران را نباید نادیده گرفت. دیپلماسی علمی در عمل می‌تواند معانی زیادی داشته باشد: دانشمندان ممکن است به‌عنوان مشاوران فنی در یک سازمان دولتی ایفای نقش کنند یا حتی به‌طور مستقیم در مذاکرات شرکت داشته باشند. ولی از آنجا که دانشمندان برای شرکت در کنفرانس‌ها و کار با همکاران خارجی به‌طور معمول مرزهای بین‌المللی را درمی‌نوردند، دیپلماسی علمی می‌تواند حالتی غیررسمی‌تر نیز به خود بگیرد، چیزی شبیه به «ایجاد احساس دوستی و همکاری». فضانوردان آمریکایی را به‌خاطر بیاورید که پس از متصل‌کردن کپسول‌های آپولو و سایوز در جولای ۱۹۷۵، با همتایان شوروی خود در فضا دست دادند.

از بهار گذشته، گزارش‌های متعددی در مورد جفت عجیب و درعین‌حال ناگزیر یعنی مونیز، وزیر انرژی آمریکا و علی‌اکبر صالحی، رئیس سازمان انرژی اتمی ایران، عنوان شده است. هر دو مرد برهه‌ای زمانی را در موسسه تکنولوژی ماساچوست در دهه ۱۹۷۰ صرف کرده‌اند: مونیز به‌عنوان عضو هیأت علمی فیزیک و صالحی به‌عنوان دانشجوی کارشناسی‌ارشد در رشته مهندسی هسته‌ای. گرچه مسیرهای آنها در کمبریج تلاقی نمی‌کند، اما زبان علم و آشنایان مشترکی دارند. در اواخر ماه مارس سال جاری، نیویورک تایمز نام این دو نفر را در زیر یک عنوان یعنی: «برای ساعت‌ها ناپدیدشدن در یک لحظه» ذکر کرده است، آن‌هم برای بحث در مورد سانتریفیوژها و تولید پلوتونیوم. ریچارد استون، سردبیر بین‌المللی مجله ساینس، عنوان «قرارگیری مذاکرات در مسیر بازگشتی» را به حضور و مشارکت دانشمندان نسبت می‌دهد. استون از سال ۲۰۰۵، مقوله علم را در ایران پوشش داده و اخیرا با صالحی مصاحبه‌ای داشته است. در این مصاحبه، صالحی ادعاهای جسورانه‌ای نه‌تنها در زمینه اهمیت تخصص فنی در میز مذاکره، بلکه همچنین در مورد اینکه توانسته در این مسیر در تعامل با مونیز قرار بگیرد، یعنی دو دانشمند در مقابل هم، عنوان کرده است. استون می‌گوید: «ما تلاش کردیم منطقی و عادلانه رفتار کنیم و یکدیگر را درک می‌کردیم. تعهدات ملّی آنها مانع عقلایی رفتارکردن ما نشد».

استون در عین حال که تأیید می‌کند هرکدام از طرفین در راستای منافع ملی خودشان صحبت می‌کرده‌اند، ولی جوّ غالب بر فضا را معتبر و معقول یافته است: «با توجه به سوابق علمی و ویژگی‌های فردی طرفین، آنها با یکدیگر با احترام رفتار کردند و در نهایت هم قادر خواهند بود در تعدادی از مسائل حسّاس فنی که مذاکره‌کنندگان سیاسی موفق نشدند در موردشان به اتفاق نظر برسند، سازش کنند».

این ایده که - زبان علم می‌تواند دستاوردهایی داشته باشد که مذاکرات سیاسی از دستیابی به آنها ناتوان هستند- بارها و بارها از سوی طرفداران و مدافعان دیپلماسی علمی مطرح خواهد شد. ساندرا بوچر، مدیر اجرائی همایش پاگواش، در حالی که یک گروه بین‌المللی، حل مشکلات جهانی را در گرو دخیل‌کردن دیدگاه‌های علمی دانسته‌اند، گفت: «دانشمندان نشان خواهند داد که اگر خواست و تمایل سیاسی در عرصه حضور داشته باشد، دستیابی به راه‌حل‌های فنی امکان‌پذیر است». راش هولت، فیزیک‌دان و مدیرعامل شرکت انجمن آمریکایی پیشرفت علم و نماینده سابق کنگره، معتقد است مشارکت دانشمندان امری لازم و ضروری است. به‌علاوه جلسات پشت درهای بسته میان مونیز و صالحی، هالت به نقش وسیع‌تر جامعه علمی برای پیشنهاد گزینه‌های جایگزین اشاره می‌کند. او می‌گوید: «در ماه‌های منتهی به توافق، دانشمندان غیررسمی آمریکایی چه در حد نسخه‌های چاپی و چه در محافل و بحث‌های خصوصی با رهبران ایرانی و آمریکایی، پیشنهاداتی را ارائه داده‌اند، مثل تغییر هسته اصلی رآکتور تولید پلوتونیوم و محدودکردن نه‌تنها تعداد سانتریفیوژهای غنی‌سازی اورانیوم، بلکه ایجاد این محدودیت در ترکیب سانتریفیوژها و تأمین اورانیوم. هر دوی این پیشنهادات نیز به توافق نهایی رسیدند». البته، دانشمندان هم از میان مردم هستند و برای انجام مذاکرات بین‌المللی لازم نیست فقط افراد دارای ادراک سیاسی مداخله داشته باشند. بوچر معتقد است: «ساده‌لوحانه است اگر فکر کنیم که دانشمندان بی‌طرف هستند». علاوه بر آن، وی عنوان می‌کند که میزان استقلال دانشمندان کشورهای مختلف در سطوح گوناگونی قرار دارد و همین‌طور میزان دسترسی آنها به اطلاعات طبقه‌بندی‌شده با هم فرق می‌کند. به‌طور کلی، در جهان معاصر نیز دیپلماسی علمی مخالفان خود را دارد. کسانی که مخالف توافق صورت گرفته هستند، در واقع مخالف سیاست‌های پشت این توافق هستند و نه مخالف نقش دانشمندان در وقوع آن. استون اعتقاد دارد: «این شگفت‌انگیز است که دانشمندان با حسن‌نیت و صرف‌نظر از محلی که از آن می‌آیند، می‌خواهد پاسادنا باشد، یا پیونگ‌یانگ، تولدو باشد یا تهران، گرد هم می‌آیند و مسبب اتفاقی خاص می‌شوند».

اشاره استون به پیونگ‌یانگ تصادفی نیست: همان‌طور که رابطه ایالات متحده آمریکا با ایران توسعه پیدا می‌کند، حامیان دیپلماسی علمی متحیرند که این رویکرد در کره‌شمالی چه نتیجه‌ای دربر خواهد داشت. تلاش دنیس رودمن در حلقه دیپلماسی بیانگر این موضوع است که دیپلماسی علمی اگر بیش از آنچه که انتظارش می‌رود، در تعاملات غیررسمی تأثیرگذار نباشد، کمتر از آن نخواهد بود.

کوتاه دیپلماسی

رئیس‌جمهوری در گفت‌وگو با «NPR»:

در زمینه دفاعی محدودیتی را نپذیرفتیم

• **شرق:** «حسن روحانی»، رئیس‌جمهوری، در مصاحبه با «رادیو ملی آمریکا»(NPR) با اشاره به تعهدات ایران در برجام گفت: «کشور من اگر تعهدی را بپذیرد و قبول کند و توافقی را متعهد شود به آن عمل خواهد کرد». به گزارش «پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست‌جمهوری»، او افزود: «ایران در طول تاریخ هرجا که تعهدی را چه اقتصادی و سیاسی تعهد کرده به آن عمل کرده است. ما هیچ وقت تعهدات را زیر پانمی‌گذاریم. این چارچوب فرهنگی، دینی و اخلاقی ما است. در این زمینه آنچه ما پذیرفته‌ایم، این است که پروتکل الحاقی را داوطلبانه اجرا بکنیم. به هر حال در دنیا بیش از ۱۲۰ کشور پروتکل الحاقی را پذیرفته و قبول کرده‌اند و البته در زمینه بازرسی‌ها، کشور ما استثنا نخواهد بود. فکر می‌کنم همه کشورها روی امنیت ملی خودشان و روی اسرار کشور خودشان حساس هستند و IAEA باید در این زمینه کاملا مسئولانه عمل کند که به اسرار کشورها لطمه وارد نشود و الا به طور طبیعی کشورها همکاری نخواهند کرد. بنابراین ما نیز در چارچوب حفظ امنیت ملی‌مان و مقررات با آژانس همکاری خواهیم کرد». او ادامه داد: «مشکلی را در مقام عمل نمی‌بینم؛ یعنی اگر این توافق اجرائی شود و طرف مقابل ما به همه تعهدات خودش پایبند باشد، ما هم توافق را در ایران اجرا و به آن عمل می‌کنیم».

سؤال دیگری که از «روحانی» پرسیده شد، این بود: «نقطه‌نظرهای مختلف در ایران، این اواخر خیلی قابل لمس شد. شما در جمع فرماندهان سپاه پاسداران - که سران آنها به نظر می‌رسد که خیلی پشتیبان توافق هسته‌ای نبودند- سخنرانی کردید و گفتید که این توافق برای بهبود وضعیت داخلی ایران لازم بود. آنها چه نگرانی‌هایی را با شما در میان گذاشتند؟» که رئیس‌جمهوری در پاسخ گفت: «البته برخی در ایران، مخالف این توافق بودند. از جمله گروهی استدلالشان این بود که اجرای این توافق ممکن است در مسائل دفاعی کشور اخلالی ایجاد کند و مشکلاتی را برای دفاع کشور و بنیه دفاعی کشور ایجاد کند. به این دلیل مخالف بودند یا ممکن است مخالف باشند. توضیحات من این بود که ما هرگز نپذیرفتیم و نمی‌پذیریم که هیچ‌گونه محدودیتی در زمینه دفاع کشور به‌وجود بیاید. هر کشوری بر مبنای تهدیداتی که ممکن است احساس بکند باید بنیه دفاعی خودش را قوی بکند. کشور ایران هم از این قاعده مستثنا نیست. بنابراین با توضیحاتی که داده شده امروز فضا آرام‌تر است. برای اینکه ما در این توافق در زمینه دفاعی خودمان محدودیتی را نپذیرفتیم». او در پاسخ به این سؤال که «آیا نگرانی وجود دارد که بین سطوح رهبری ایران برنامه‌های اصلاحی از کنترل خارج شود، همان‌طوری که در اتحادیه جماهیر شوروی رخ داد»، گفت: «کشور ما با آنچه در شوروی سابق بود، کاملا متفاوت است. در کشور ما انتخابات آزاد وجود دارد، احزاب و گروه‌ها فعالیت می‌کنند، سیستم ما یک سیستم تک‌حزبی نیست». روحانی ادامه داد: «در کشورها اگر رقابت‌های سیاسی آزاد باشد و اگر مردم همیشه در هر چهار سالی مطمئن باشند که صندوق رأی است که سرنوشت کشور را تعیین می‌کند، هیچ‌وقت مشکلی پیش نخواهد آمد. اما اگر ملتی از صندوق رأی مأیوس شوند یا صندوق رأی را تشریفاتی ببینند، آن وقت برای کشور خطرناک است. خوشبختانه امروز در ایران همه به صندوق رأی اعتماد دادند و یک رقابت واقعی بین احزاب و گروه‌ها وجود دارد». روحانی در پاسخ به این سؤال که «در مورد جیسون رضائیان و دیگر روزنامه‌نگارانی که در ایران بازداشت شدند، شما گفتید به طور کلی این تحت کنترل قوه قضائیه است.آیا گاهی به طور ملایم برای آزادی بعضی از این اشخاص تلاش کردید. آیا تا به حال به اصطلاح سفارشی کردید و وارد صحنه شدید»، گفت: «البته توصیه‌های من معمولا راجع به فرد نیست، اما به‌طور کلی من توصیه‌هایی داشتم و معتقد هستم زندانی‌هایی که دارای دو تابعیت هستند -البته طبق قانون کشور من ما دو تابعیت را نپذیرفتیم و قبول نکردیم- باید کمک کرد برای تسریع کار آنها. و از آن طرف هم انتظار است دولت آمریکا نسبت به ایرانی‌هایی که در اینجا زندانی یا تحت تعقیب هستند، اقدامات لازم برای تسهیل شرایط آنها انجام دهد».

